

F. L.-Né Édesanyja

Édesanyám [Fleischner Zsigmondné (szül. Beinhauer Adél) (Budapest, 1879 -- ?, 1944)] énekesnő volt. Ez a kép 1911-ben készült róla Bécsben, "A rózsalovag" [Richard Strauss] premierjén, aminek főszereplője volt ebben a ruhában. Anyám nem volt divatos -- elegáns volt. Gyönyörű szép, valódi bronz színű, hullámos haja volt, zöldesszürke szeme, nagyon szép fehér bőre, és enyhén molettes alakja.

Budapesten született, és szinte gyerekként vesztette el a szüleit. Akkor a bécsi rokonokhoz, Mannékhoz került. Ők lettek a gyámjai. Nem tudom, milyen ágon voltak rokonok. Már nem is voltak zsidók. De a nagyszüleim és az édesanyám is zsidónak született.

Amikor középiskoláskorba került, egy katolikus zárdába írátták, ahol is felfedezték nagyon szép énekhangját. A nevelőszülei erősen tiltakoztak, mondván, hogy a világot jelentő deszkákra az Adél túlságosan jó. De hát azt mondják, hogy a tehetség eget kér. Az anyám tovább folytatta tanulmányait, és egész életében énekelt. Wagner-énekesnő lett. Annak az apám örült, hogy nem volt társulatnál leszerződve, mert ő családot akart, és nem az énekesnőt vette feleségül. Rendszeresen hívták Bécsbe jelmezes színházi előadásokra, de főleg a rádióban énekelt. Ingázott Győr és Bécs között. Amikor nagyobb voltam, többször magával vitt. Sajnos, semmi felvett anyag nem maradt meg. A győri lakásunk teljes berendezése elpusztult, ami ott volt, odalett.

Anyám Bécsben csak németül beszélt. Amikor Győrbe költöztek, újra megtanult magyarul. Rendkívül jó nyelvérzéke volt. Ez motiválta az éneklésen kívül az egész életét, és a mi életünket is, mert az első nyelvtanárunk a négy nyelvet beszélő édesanyánk volt. A nyelvekre való nevelés háromnaponkénti fordulóval történt attól kezdve, hogy elkezdtem beszélni. Hétfőn angolul, kedden németül, szerdán franciául beszéltünk -- ez a bátyámra ugyanúgy vonatkozott --, utána folytatódott ugyanígy, és vasárnap beszélhattunk magyarul.

Napjai egy átlagember szemében rettenetesen unalmasak lehettek, és mindig kétkedéssel olvasom a művészeknek és a hozzájuk hasonló embereknek az életrajzát, amiben olyan sok mindennek történtek a magánéletükben. Az ő magánélete szolgálat volt. Szolgálat a zenének, és szolgálat a családnak. Percre pontosan be volt osztva minden. Hogy mikor kell halálos csöndnek lenni, mert ő gyakorol, és állandóan felügyelte a konyhát, állandóan felügyelte a gyerekeket.

Akaratlanul anyám okozta a legnagyobb fájdalmat nekem. 1944. április tizenharmadikán, Győr bombázásánál halálosan megsebesült. Kislányom vele volt, ő ott pusztult el. Anyámat a mentőosztagok még bevitték a kórházba, ahol a régi ismerős doktorok bújtatták. Mellette voltam, amikor berontott három-négy gazember, és elüvöltötték magukat: "Hol az a zsidó asszony?" Az egyetlen az anyám volt. Fölkapták, feltették egy összerótt betegszállító hordágszerűsége, és a vonatig meg sem álltak vele. A további sorsát csak elképzelhetem. Ez április tizenhatodikán lehetett. Egy túlélő abból a vagonból elmesélte, hogy agyontaposták és kirúgták. A mai napig nem tudom, hol van eltemetve.